ВИЛЕНСКІЙ ВѢСТНИКЪ

ОФФИЦІАЛЬНАЯ ГАЗЕТА.

№ 52.

KURYER WILEŃSKI

GAZETA URZĘDOWA.

Вильна. ***ВТОРНИКЪ,*** *6-го Іюля.* — **1848** — *Wilno.* ***WTOREK,*** *6-go Lipca.*

ВНУТРЕННІЯ ИЗВѢСТІЯ.

Вильна.

1-го Іюля, въ Высокоторжественный день рожденія Ея Императорскаго Величества Государыни Императрицы, совершена была въ Николаевскомъ Каѳедральномъ Соборѣ, а также въ Римско-Католическомъ Каѳедральномъ костелѣ, и во всѣхъ прочихъ храмахъ въ Вильнѣ находящихся, Божественная Литургія, въ присутствіи многочисленнаго собранія народа, по окончаніи которой, принесено было благодарственное Господу Богу молебствіе о здравіи и благоденствіи Ихъ Величествъ Государя Императора, Государыни Императрицы и всего Августѣйшаго Ихъ Дома.

Вечеромъ городъ былъ иллюминованъ.

Санктпетербургъ, 30-го Іюня.

Государь Императоръ, прочитавъ съ удовольствіемъ представленное, при всеподданнѣйшемъ докладѣ Г. Министра Внутреннихъ Дѣлъ, отношеніе Смоленскаго Губернскаго Предводителя Дворянства, что Смоленское Дворянство изъявило готовность не только на угодное Его Величеству призрѣніе семействъ отпускныхъ нижнихъ чиновъ, но и на всякое пожертвованіе, Высочайше повелѣть соизволилъ, увѣдомить Губернскаго Предводителя, что Его Императорское Величество душевно благодаритъ Смоленское Дворянство за изъясненныя вѣрноподданнѣйшія чувства.

ИНОСТРАННЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

Австрія.

Вѣна, 27 Іюня.

Вчера министръ иностранныхъ дѣлъ, баронъ Пиллерсдорфъ представилъ эрцгерцогу Іоанну главноначальствующаго и офицеровъ національной гвардіи, которыхъ эрцгерцогъ, принявъ весьма милостиво, разспрашивалъ о состояніи и учрежденіи гвардіи, и между прочимъ сказалъ имъ: Императоръ чувствуетъ себя нездоровымъ и поручилъ мнѣ, на старости, за-

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

Wilno.

Dnia 1-go lipca, jako w dniu wielkiéj Uroczystości Urodzin Najjaśniejszej Cesarzowej Jej Mości, w Katedralnym Kościele Św. Mikołaja, tudzież w Katedrze Rzymsko-Katolickiéj i innych świątyniach znajdujących się w Wilnie, odbyło się wśród licznie zgromadzonego ludu, uroczyste nabożeństwo i dziękczynne modły, za zdrowie i pomyślność Najjaśniejszych Państwa, Cesarza Jego Mości i Cesarzowej Jej Mości, tudzież całéj Najjaśniejszéj Familii.

Wieczorem miasto było oświecone.

St. Petersburg, 30-go Czerwca.

Jego Cesarska Mość, odczytawszy z zadowoleniem przedstawiony, przy najpoddańszém przełożeniu P. Ministra Spraw Wewnętrznych, raport Marszałka Gubernialnego Smoleńskiego, iż Szlachta tejże Gubernii oświadczyła gotowość nie tylko do pożądanego Jego Cesarskiej Mości opiekowania się rodzinami urlopowanych żołnierzy, ale też i do niesienia wszelkich ofiar, Najwyżéj rozkazać raczył, zawiadomić Marszałka Gubernialnego, że Najjaśniejszy Pan serdecznie dziękuje Szlachcie Smoleńskiéj za takowe wiernych poddanych uczucia.

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Austrya.

Wiedeń, 27 czerwca.

Wczoraj, Minister spraw zagranicznych, Baron Pillersdorff, przedstawiał Arcy-Xięciu Janowi głównego dowódzcę i oficerów gwardyi narodowéj, których Arcy-Xiążę, przyjąwszy najuprzejmiéj, wypytywał o stan i organizacyą gwardyi, a między innemi powiedział im: ,,Mój Cesarz, czując się niezdrowym, obrał mię, w mojéj starości, abym go tu zastąpił; jestem tak żywo o prawych jego chę-

ступить мѣсто Е. В. Я убѣжденъ въ его благонамѣреніи и правотѣ; пользуясь довѣріемъ его, знаю, что государь, все что обѣщалъ, сдержитъ, какъ мужъ исполненный чести. Здѣсь нейдетъ, господа, рѣчи о реакціи; она не возможна. Я вижу, что могу на васъ положиться, и потому, да утвердится между нами согласіе, которое для насъ столь необходимо. Я имѣю къ вамъ полное довѣріе; довѣряйте и мнѣ.“ Въ заключеніе эрцгерцогъ съ признательностію упомянулъ о серенадѣ, данной въ прошлую ночь.

— Совѣтъ министровъ, принявъ во вниманіе настоящія весьма затруднительныя обстоятельства, постановилъ, что съ жалованья, какъ военныхъ и гражданскихъ чиновниковъ, такъ и духовныхъ лицъ, съ 1-го Іюня с. г. будетъ взиматься процентъ въ слѣдующемъ содержаніи: съ 1,000 до 3,000 рейнскихъ гульденовъ, по 5% со ста; съ 3,000 до 8,000 р. г., по 10% со ста, а количество превышающее 8,000 р. г. будетъ удерживаемо въ казначействѣ.

— Военный министръ, на неоднократные совѣты въ журналахъ, чтобы усилить италіянскую армію отъ 20-ти до 40 тысячъ чел., отвѣчалъ, что, по послѣднему постановленію венгерскаго сейма, онъ не можетъ распоряжаться войсками: Венгерскими, Семиградскими и присоединенныхъ къ сему королевству владѣній; что послѣднія смятенія въ Богеміи вынуждаютъ содержать тамъ значительное число войскъ; наконецъ, что фельдмаршалъ Радецкій, уменьшивъ числительную силу непріятельской арміи 22 тысячами, можетъ преодолѣть своею арміею остальныя 60,000 чел.

30 Іюня.

Эрцгерцогъ Іоаннъ произвелъ вчера смотръ всему гарнизону и большое ученье національной гвардіи, внутри города и за городомъ на гласисѣ. Національная гвардія собралась въ большомъ количествѣ и привѣтствовала эрцгерцога съ восторгомъ. Стеченіе публики было необыкновенное.

— Въ Вѣнской газетѣ напечатанъ рапортъ правительственныхъ коммиссаровъ, графа Менсдорфа и Клезанскаго, относительно прагскихъ происшествій, представленный министру внутреннихъ дѣлъ, но который не заключаетъ въ себѣ ничего новаго, чего бы уже не было извѣстно.

— Во вчерашнемъ засѣданіи комитета безопасности опредѣлили поднести министерству просьбу о доставленіи удовлетворенія за оскорбленія, причиненныя отправленнымъ симъ же комитетомъ депутатамъ въ Прагу, а также о возвращеніи отнятаго у нихъ оружія. *См. 51 N. Вилен. Вѣстн.*

— По извѣстіямъ, полученнымъ въ военномъ министерствѣ отъ фельдмаршала-лейтенанта барона Вельдена изъ Тревизо, отъ 24 с. м., австрійскія войска дѣйствуютъ успѣшно въ венеціянской провинціи: они заняли много важныхъ пунктовъ надъ Лагунами, какъ-то: Фузино, гдѣ устроена баттарея изъ 12-ти-фунтовыхъ орудій, которыя наносятъ сильный вредъ непріятельскимъ судамъ. Вообще Венеція, въ которой теперь происходитъ большое смятеніе, время отъ времени приходитъ въ стѣсненное положеніе; генералъ Пепе, въ главѣ неаполитанскаго отряда въ 6,000 чел., прибылъ на помощь и вступилъ въ городъ.

Прага, 29 Іюня.

Въ Прагской газетѣ напечатаны два постановленія губернскаго президента графа Туна, по силѣ которыхъ, по повелѣнію Императора, онъ распущаетъ составившееся недавно въ Прагѣ временное правительство, а также національный комитетъ.

Инсбрукъ, 27 Іюня.

Сегодня отправился отсюда эрцгерцогъ Стефанъ, съ своими министрами.

— Дипломатическій корпусъ, за исключеніемъ графа Медема и лорда Понсомби, отправился уже въ Вѣну.

— Вчера получено здѣсь извѣстіе о новой битвѣ на Монте-Бальдо при Риволи, въ которой убитъ капитанъ баденской пѣхоты; впрочемъ битва эта не имѣла никакого рѣшительнаго послѣдствія, и оба войска остались на прежнихъ своихъ позиціяхъ.

Аграмъ, (въ Кроаціи), 23 Іюня.

Съ прибывшимъ сюда изъ Инсбрука, отъ барона Іеллашича курьеромъ, получено утѣшительное извѣстіе, что жители не должны безпокоиться на счетъ его участи, но твердо положиться на своего Императора, тогда Кроація сохранитъ свои права, и онъ (ба-

ciach i o czystości zamiarów przekonany, jak nawzajem jego zaufanie posiadam; wiem i zaręczam, że mój Cesarz, to wszystko, co przyobiecał, jako pełen zacności człowiek, dotrzyma. O reakcyi, moi Panowie, nie ma tu mowy, bo ta jest niepodobną. Wyczytuję z was wszystkich, że na was polegać mogę; niechże więc zgodność będzie między nami — zgodność, któréj nam tak potrzeba. Mam w was, moi Panowie, zaufanie; przetoż i wy mnie zaufajcie.“ — W końcu, nadmienił Arcy-Xiążę dziękczynnie o serenadzie, wyprawionéj dlań zeszłéj nocy.

— Rada Ministrów, z uwagi na obecne nader trudne okoliczności postanowiła, że od wszelkiéj płacy, tak cywilnych jako też wojskowych urzędników i duchownych, pobierany będzie od 1-go lipca r. b. procent, według następującéj stopy: od 1,000 do 3,000 reńskich, po pięć od sta, od 3,000 do 8,000 po dziesięć; przewyżka zaś płacy, przenoszącej 8,000, będzie w kassie zatrzymana.

— Minister wojny, odpowiadając na liczne w pismach czasowych zawezwania, iżby armią Włoską o 20 do 40,000 wojska pomnożył, oświadcza, że według ostatniéj uchwały Sejmu Węgierskiego, nie może rozporządzać wojskami Węgierskiemi, Siedmiogrodzkiemi i krajów wcielonych do tego Królestwa; że ostatnie rozruchy w Czechach okazały konieczność utrzymywania tamże znacznéj siły wojennéj; nakoniec, że Feldmarszałek Radecki, zmniejszywszy na trzy miesiące siły nieprzyjacielskie o 22,000 ludzi, liczy je tylko na 60,000, które wojskiem swojém przemódz potrafi.

Dnia 30 czerwca.

Arcy-Xiążę Jan obejrzawszy onegdaj całą załogę, odbywał wczoraj z gwardyą narodową wielką musztrę wewnątrz i zewnątrz miasta, na stokach (glacis). Gwardya zebrała się nader licznie, a Xiążę był przyjmowany z zapałem. Dla widzenia go zbiegło się mnóstwo ludu.

— *Gazeta Wiedeńska* ogłasza raport Kommissarzy rządowych, Hr. Mensdorf i Klezańskiego, o wypadkach w Pradze, zdany Ministrowi spraw wewnętrznych, lecz który nie zawiera w sobie nic nowego, coby już zkąd indziej wiadomem nie było.

— Na wczorajszém posiedzeniu Komitetu Bezpieczeństwa, postanowiono podać do ministerstwa skargę i prośbę o zadośćuczynienie za obelgi wyrządzone wysłanym przez tenże Komitet deputowanym do Pragi, oraz o zwrót zabranéj im broni. *(Ob. N. 51 Kur. Wileń.)*.

— Raporta nadeszłe do ministerstwa wojny od Feldmarszałka-Porucznika Barona Welden z Treviso, pod datą 24-go b. m., donoszą o nowych postępach wojsk Austryackich w prowincyi Weneckiéj. Zajęto bowiem wiele ważnych punktów nad lagunami leżących, a mianowicie Fusino, gdzie urządzono bateryą z dział 12-funtowych, silnie rażących statki nieprzyjacielskie. Wenecya, w któréj panuje wielkie zamieszanie, coraz bardziéj jest ściskaną, Jen. Pepe, na czele 6,000 Neapolitańczyków, przybył na odsiecz i wkroczył do miasta.

Praga, 29 czerwca.

Gazeta Pragska zawiera dwa postanowienia Prezesa gubernium, Hr. Thun, przez które z rozkazu Cesarza rozwiązuje ustanowiony niedawno w Pradze Rząd tymczasowy, oraz Komitet narodowy.

Inspruk, 27 czerwca.

Dnia dzisiejszego wyjechał ztąd Arcy-Xiążę Stefan wraz z swymi Ministrami.

— Ciało Dyplomatyczne, prócz Hr. Medem i Lorda Ponsonby, wyjechało do Wiednia.

— Wczoraj nadeszła tu wiadomość o nowéj potyczce na Monte-Baldo pod Rivoli, w któréj poległ Kapitan piechoty Badeńskiéj; zresztą bitwa ta nie miała żadnego stanowczego skutku, i oba wojska pozostały na swych uprzednich stanowiskach.

Agram (w Kroacyi), 23 czerwca.

Przybyły tu z Inspruku, od Barona Jellachich, goniec, przywiózł pocieszające wiadomości, iż mieszkańcy, o Królewskiem postanowieniu względem niego zupełnie spokojni być mogą, i byle się tylko, jak dotąd, ściśle swego Króla trzymali i jemu ufali, to i Kroacya prawa swoje,

ронъ Іеллашичъ) вскорѣ возвратится въ отечество, такъ какъ миръ съ Венгріею уже почти утвержденъ. Извѣстіе сіе произвело въ народѣ живѣйшую радость. Съ другимъ курьеромъ получено донесеніе, что Банъ прибудетъ въ Аграмъ 24 с. м.

Галиція. *Лембергъ, 24 Іюня.*

Въ 68 N. *Лембергской Газеты* напечатано министерское письмо Г. Пиллерсдорфа отъ 9 Мая, къ Руссинскому Лембергскому собранію, которое послѣдовало въ слѣдствіе присланнаго сему же министру галиційскимъ губернаторомъ прошенія Руссинцевъ къ Его Велич. Импер. Министръ извѣщаетъ, посредствомъ сказаннаго письма руссинскій галиційскій совѣтъ, что Его Велич. требованія и прошенія въ руссинской просьбѣ отъ 19 Апрѣля 1848 г. заключенныя, изволилъ разрѣшить слѣдующимъ образомъ: 1) во всѣхъ училищахъ тѣхъ округовъ, въ коихъ народонаселеніе все руссинское или превосходитъ прочее, будутъ обучать на руссинскомъ языкѣ. 2) Въ высшихъ учебныхъ заведеніяхъ руссинской страны, будетъ открыта каѳедра руссинскаго языка, чтобы обучающемуся юношеству доставить возможность основательно изучить природный языкъ. 3 я и 4-я статья прошенія,—чтобы обнародованіе узаконеній въ руссинской странѣ производилось также и на руссинскомъ языкѣ, и чтобы чиновники, находящіеся въ окрестностяхъ Руссинцами заселенныхъ, знали этотъ языкъ,—разрѣшены уже постановленіемъ 25 Апрѣля сего года сообразно съ желаніемъ просителей. 5) Основательное образованіе руссинскаго духовенства на туземномъ языкѣ признается сколько законнымъ, столько и необходимымъ; по сему поводу Его Велич. повелѣлъ, чтобы не только обратить на это вниманіе и дѣятельность епископовъ, но также открытіемъ каѳедръ сего языка въ семинаріяхъ и риторическими упражненіями способствовать по возможности достиженію сей цѣли. 6 ю и 7-ю статьями обезпечено законное сравненіе трехъ вѣроисповѣданій и допущеніе руссинцевъ къ исправленію всѣхъ государственныхъ должностей.

— Народонаселеніе Галиціи состоитъ вообще изъ 4,761,403 чел.; изъ нихъ Русины занимаютъ главные округи: Лембергскій, Жолкѣвскій, Глочовскій, Бржежанскій, Морновскій, Чартковскій, Коломыйскій, Станиславовскій, Стрыйскій, Самборскій, Саноцкій, Пржемысльскій, Ясельскій и Сандоцкій; Мазуры населяютъ округи: Ржешовскій, Ясельскій, Сандецкій, Тарновскій, Бохенскій и Вадовицкій. Относительно вѣроисповѣданія они раздѣляются слѣдующимъ образомъ: вѣроисповѣданія римско-католическаго 2,091,443 чел.; православнаго и унитскаго 2,347,322 чел.; остальное число жителей армянскаго протестантскаго, караитскаго и еврейскаго вѣроисповѣданій.

Франція.

Парижъ, 29 Іюня.

Осадное положеніе Парижа все еще продолжается. Все народонаселеніе съ вчерашняго числа бродитъ по разнымъ мѣстамъ, гдѣ происходили дѣйствія подавленнаго мятежа. Всѣ мятежники заключены и ожидаютъ своей участи. Полагаютъ, что начальники возстанія будутъ разстрѣляны, а прочіе сосланы въ заморскія колоніи. Извѣстный начальникъ икарійскихъ коммунистовъ протестуетъ во всѣхъ журналахъ противъ показанія нѣсколькихъ гвардейцевъ, кои будто бы собственными глазами видѣли его въ главѣ мятежниковъ.

— Въ *Journal des Debats* соображаютъ операціонный планъ мятежниковъ и дѣйствія линѣйныхъ войскъ и національной гвардіи слѣдующимъ образомъ: „Операціонный планъ мятежниковъ былъ составленъ искусно и съ отличнымъ примѣненіемъ къ мѣстности города. Раздѣленные на 4 корпуса, каждый въ 5 и 6,000 чел., мятежники всѣ свои усилія обратили предварительно на то, чтобы пробраться въ ратушу, откуда, въ случаѣ побѣды, они двинулись бы по бульварамъ по обоимъ берегамъ Сены, къ дворцу національнаго собранія. Еще никогда и ни одинъ парижскій мятежъ не былъ поддерживаемъ съ такимъ ожесточеніемъ и неотличался столь хорошо обдуманнымъ планомъ. Планъ сей говорятъ составилъ Г. Керсози, кандидатъ на званіе полковника 12 легіона національной гвардіи, послѣ арестованнаго Барбеса, котораго донынѣ не успѣли захватить. 23 числа, поутру, въ первый день борьбы, одна національная гвардія выдерживала огонь и отражала натискъ мятежниковъ. Къ вечеру того же

zgodnie z koroną utrzyma, i on, (Baron Jellachich) wkrótce do kraju powróci: gdyż zgoda z Węgrami już prawie jest zapewnioną. Wiadomość ta sprawiła między ludem najżywszą radość. Drugi goniec doniósł, że Ban przybędzie do Agram dnia 24-go b. m.

Galicya. *Lwów, 24 czerwca.*

Numer 68 *Gazety Lwowskiéj* z r. b. zawiera pismo ministeryalne P. Pillersdorf, z d. 9 maja r. b., do Rusińskiego zgromadzenia we Lwowie, a to na skutek przesłanéj temuż Ministrowi, przez Gubernatora Galicyi prośby, do N. Cesarza Austr. od Rusinów. Minister powyższem pismem swojem zawiadamia Radę Russką Galicyi, iż N. Pan żądania i prośby w petycyi Russkiéj z d. 19 kwietnia 1848 r. zawarte, raczył w następujący sposób rozwiązać: 1) We wszystkich szkołach, tych obwodów, w których ludność całkiem Russka lub przeważająca znajduje się, będzie nauczanie szkolne w języku Russkim udzielane. 2) W wyższych zakładach naukowych krainy Russkiéj, utworzoną będzie katedra języka Russkiego, aby uczącéj się młodzieży podać sposobność do gruntownego kształcenia się w języku rodowym. 3-ci i 4-ty ustęp petycyi, ażeby obwieszczanie praw krajowych w Russkim także było języku, i aby urzędnicy w okolicach przez Rusinów zamieszkałych, mowy téj świadomymi byli: zna hodzą już w ustawie z d. 25 kwietnia r. b. zgodne z żądaniem proszących rozwiązanie. 5) Gruntowniejsze wykształcenie Russkiego Duchowieństwa w ojczystym języku jest równie za prawne, jako i za potrzebne uznaném; z tego powodu raczył N. P. rozrządzić, ażeby nie tylko szczególniejszą uwagę i staranność Biskupów na to obrócić, ale oraz utworzenie obowiązujących katedr tego języka w Seminaryach przyśpieszyć, a przez ćwiczenia retoryczne zamiar ten co najrychléj, według możności, osiągnąć. 6-m i 7-m ustępem zapewniono prawne zrównanie wszystkich trzech obrządków i przypuszczenie Rusinów do wszystkich urzędów publicznych.

— Ludność Galicyi wynosi ogółem 4,761,403 dusz; z tych Rusini zajmują głównie obwody: Lwowski, Żółkiewski, Złoczowski, Brzeżański, Tarnowski, Czortkowski, Kołomyjski, Stanisławowski, Stryjski, Samborski, Sanocki, Przemyślski, Jasielski i Sandecki. Mazury zamieszkują obwody: Rzeszowski, Jasielski, Sandecki, Tarnowski, Bocheński i Wadowicki.— Co do religii dzielą się następnie:— Rzym. Katol. wyznania 2,094,443 dusz — Prawosławnego i Unickiego 2,347,322 dusz;— reszta mieszkańców przypada na Ormian, Protestantów, Karaitów i Żydów.

Francya.

Paryż, 29 czerwca.

Stan oblężenia Paryża trwa ciągle. Cała ludność snuje się od wczoraj po różnych miejscach, które było widownią przytłumionego powstania. Wszyscy jeńcy są zamknięci pomiędzy wałami fortyfikacyi, gdzie losu swego oczekują. Sądzą, że naczelnicy powstania zostaną rozstrzelani, a inni do zamorskich osad wygnani. Cabet, znany naczelnik Ikaryjskich Kommunistów, protestuje we wszystkich dziennikach przeciw twierdzeniu kilku gwardzistow, którzy go własnemi oczami mieli widzieć na czele powstania.

— *Journal des Débats* roztrząsa plan operacyjny powstańców, oraz działania wojska i gwardyi narodowéj, w następujący sposób: „Operacyjny plan powstańców był zręcznie, według topografii miasta, ułożony. Podzieleni na 4 korpusy, każdy z 5 do 6,000 ludzi, powstańcy wszystkie swe usiłowania zwrócili naprzód ku temu, aby się dostać do Ratusza, zkąd, w razie zwycięztwa, pociągnęliby wzdłuż bulwarów, po obu stronach Sekwany, do pałacu Zgromadzenia Narodowego. Nigdy jeszcze żadne powstanie w Paryżu nie było prowadzone z tak szaloną zawziętością i z tak dobrze obmyślanym planem. Twórcą jego miał być P. Kersausie, kandydat do stopnia Półkownika 12 legii gwardyi narodowéj, po uwięzionym Barbesie, którego dotąd pojmać nie zdołano. Rano d. 23, jako w piérwszym dniu walki, sama gwardya narodowa wytrzymywała cały ogień i odpierała napaści powstańców. W dalszym biegu tegoż dnia, i nazajutrz, podzielona została na dwie części, z których jedna działała wspól z wojskiem, jako siła posiłkowa i odwodowa, podczas gdy druga część utrzymywała

дня и на другой день она раздѣлена была на двѣ части, изъ которыхъ одна дѣйствовала вмѣстѣ съ линѣйными войсками въ качествѣ силъ дѣйствующихъ и резервныхъ, а другая содержала караулы внутри города. На улицахъ воспрещено было появляться частнымъ лицамъ; безъ письменнаго дозволенія властей никто не могъ переступить порога своего дома; всѣ двери, окна и лавки, должны были быть заперты. Видъ города былъ необыкновенный. Безконечная длина какъ бы необитаемыхъ улицъ, набережныхъ, бульваровъ, представляла видъ огромнаго города, народонаселеніе котораго вдругъ исчезло. Только отряды войскъ и національной гвардіи, только топотъ конницы и стукъ везомыхъ орудій, прерывали эту тишину. Обширные площади, бульвары и перекрестки улицъ, представляли картину военнаго лагеря, одушевленную преимущественно спѣшившими національными гвардіями изъ департаментовъ, городскими и сельскими, въ прекрасныхъ мундирахъ или простыхъ блузахъ. Нѣтъ ничего благороднѣе и умилительнѣе, какъ видъ этихъ храбрыхъ гражданъ, кои оставили свои дома, семейства, всѣ частныя свои дѣла, чтобы спѣшить на помощь угрожаемому отечеству." — „При такомъ самопожертвованіи, — заключаетъ сказанный журналъ, — Франція не должна отчаяваться въ себѣ."

— Во вчерашнемъ засѣданіи національнаго собранія, Г. Сенаръ съ справедливымъ негодованіемъ разсказывалъ о разныхъ жестокостяхъ, совершенныхъ мятежниками, достойныхъ самыхъ дикихъ Индійцевъ и истина которыхъ подтверждена самыми строгими изслѣдованіями. Одна изъ захваченныхъ женщинъ объявила, что она пяти захваченнымъ гвардейцамъ отрѣзала головы кухоннымъ ножемъ. Нѣсколько офицеровъ національной гвардіи нашли повѣшенными за руки и потомъ переколотыми штыками. Одному драгуну отсѣкли обѣ ноги по колѣни и посадили его послѣ того на лошадь. Нѣкоторымъ плѣнникамъ мятежники выкололи глаза. При одной изъ баррикадъ нашли насосъ и нѣсколько большихъ кувшиновъ съ купоросным маслом, чтобы имъ прыскать въ глаза аттакующимъ. Значительное количество пуль, вынутыхъ изъ ранъ солдатъ и гвардейцевъ, были нарублены, а нѣкоторыя были насквозь пробиты острыми кусками желѣза, чтобы такимъ образомъ затруднить добываніе ихъ изъ раны. Эти изысканныя жестокости приводятъ въ ужасъ при одномъ предположеніи, въ какомъ положеніи былъ бы Парижъ и вся Франція, если бы такое остервенѣлое сумазбродство хоть на минуту одержало побѣду. Въ карманѣ одного изъ убитыхъ начальниковъ мятежа, редактора газеты *Pere Duchesne*, нашли записку со словами: „Если побѣдимъ — грабежъ; если же побѣдятъ — пожаръ!" — И въ самомъ дѣлѣ, въ нѣсколькихъ домахъ въ предмѣстіи св. Антонія, нашли значительные припасы жидкой смолы, которую предполагали употребить для поджиганія домовъ. Сколько дикія картины необузданныхъ страстей и жестокосердія, наполняющія въ продолженіе столькихъ лѣтъ почти всѣ романы французскіе, могли произвести и даже произвели вліянія на растлѣніе нравовъ и, не колеблемся сказать, на ожесточеніе воображенія и сердца простаго народа, который съ жадностію читалъ ихъ, всякій мыслящій легко можетъ понять. Много крови, пролитой на дняхъ въ Парижѣ, падетъ вѣрно на совѣсть такихъ писателей, которые, какъ напр. сочинитель *Парижскихъ Тайнъ* и *Вѣчнаго Жида*, отыскивали идеалы дѣвственнаго цѣломудрія на днѣ лужи разврата, а идеалы нравственныхъ человѣческихъ добродѣтелей, въ совершенномъ невѣжествѣ или въ презрѣніи откровенной религіи.

— Число взятыхъ подъ арестъ мятежниковъ простирается отъ 4 до 5 тысячъ человѣкъ. Число же убитыхъ, сгорѣвшихъ, утопшихъ и вообще погибшихъ, до 10—11 тысячъ человѣкъ. Кромѣ госпиталей, для раненыхъ занято много церквей и частныхъ домовъ.

— Изъ департаментовъ прибыло сюда народной гвардіи до 50,000 чел. Маршалъ Сультъ и другіе богатые люди, ежедневно приглашаютъ нѣкоторое число гвардейцевъ къ своему столу. Въ эту ночь, на бивуакахъ при Луксанбургѣ, съ національною гвардіею находились четыре генерала, а въ томъ числѣ ген. Гурго.

— Коммиссія, учрежденная для изслѣдованія Іюньскихъ событій, состоитъ изъ членовъ большинства собранія, въ ней предсѣдательствуетъ Г. Одиллонъ-Бар о.

— Въ Монитерѣ обнародовано постановленіе, на основаніи котораго слѣдствіе и опредѣленіе престу-

straż wewnątrz miasta. Ukazywanie się na ulicach, jako też zgromadzania się ciekawych zostały zakazane; nikt bez pismiennego pozwolenia władzy nie mógł wyjść za próg swego domu; wszystkie drzwi, okna i sklepy od ulicy musiały być pozamykane. Fizyonomia miasta była nadzwyczajna. Nieskończona długość bezludnych ulic, nadbrzeży, bulwarow, przedstawiała tylko widok ogromnego miasta, którego ludność jednym razem znikła. Tylko oddziały wojska i gwardyi narodowéj; tylko tentent jazdy i turkot wiezionych armat, przerywał tę samotność i ciszę pustyni. Obszerniejsze place, bulwary i zbiegi ulic, przedstawiały obraz wojennego obozu, ożywiany szczególniéj przez przybywające gwardye narodowe z departamentów, miejskie i wiejskie, w świetnych mundurach lub bluzach. Nic szlachetniejszego i tkliwszego jak widok tych walecznych obywateli, którzy opuścili swe domy, rodziny, wszystkie swe interessa prywatne, aby pośpieszyć na pomoc zagrożonéj ojczyznie. Przy takich poświęceniach, Francya nie powinna rozpaczać o sobie."

— Na wczorajszém posiedzeniu Zgromadzenia Narodowego, P. Senard, ze słusznem oburzeniem, opowiadał o różnych okrucieństwach, popełnionych przez powstańców, które są godne najdzikszych Indyan, a których prawdę najściślejsze poszukiwania stwierdziły. Jedna z pojmanych kobiet wyznała dobrowolnie, że pięciu pojmanym gwardzistom urznęła głowy nożem kuchennym. Kilku oficerów gwardyi narodowéj znaleziono powieszonych za ręce i potém zakłutych bagnetami. Jednemu dragonowi ucięto obie nogi po kolana, i tak go znowu wsadzono na konia. Niektórym jeńcom powstańcy wykłuli oczy. Przy jednéj z barykad znaleziono pompę i kilka wielkich dzbanów witriolu, aby nim pryskać w oczy nacierającym. Wielka ilość kul, wyjętych z ran żołnierzy i gwardzistów, okazuje się, iż była nasiekana; niektóre przebite były na wskroś ostremi kawałkami żelaza, aby je trudno było wydobyć z rany. Te wyszukane okrucieństwa, przejmują zgrozą na samo pomyślenie, coby był za stan Paryża i całéj Francyi, gdyby tak rozbestwiony motłoch choć na chwilę osiągnął zwycięztwo. W kieszeni jednego z poległych dowódzców buntu, Redaktora dziennika *Pere Duchesne*, znaleziono kartkę z napisem: „Jeżeli zwyciężymy, rabunek; jeżeli nas zwyciężą, pożoga!" — Jakoż w kilku domach na przedmieściu S. Antoniego, znaleziono znaczne zapasy terpentyny, mającej służyć do podpalania domów. O ile dzikie obrazy namiętności i okrucieństw, napełniające od lat tylu wszystkie prawie romanse francuzkie, mogły i nawet musiały wpłynąć na skażenie, i nie wahamy się rzec, na rozbestwienie imaginacyi i serca ciemnego ludu, który je chciwie czytywał, każdy myślący łatwo pojąć może. Wiele krwi, która w tych dniach płynęła w Paryżu, spadnie zapewne na sumienie podobnych autorów, którzy, jak np. autor *Tajemnic Paryża* i *Żyda Tułacza*, ideału cnoty dziewiczéj, na dnie kałuży sprośności; a ideału cnót moralnych człowieka, w zupełnéj niewiadomości lub wzgardzie objawionéj religii, szukali.

— Liczba ujętych wichrzycieli ma dochodzić od 4 do 5,000; poległych zaś, spalonych, utopionych i w ogóle zginionych, liczą 10—11,000 ludzi. Oprócz szpitalów, wiele kościołów i domów prywatnych zajęto dla rannych.

— Z prowincyi przybyło tu do pięćdziesiąt tysięcy gwardyi narodowéj. Marszałek Soult i inni majętniejsi, zapraszają pewną ich liczbę codziennie do swego stołu. Przy Luxemburgu biwakowało téj nocy, w szeregach gwardyi, cztérech Jenerałów, między nimi Gourgaud.

— Kommissya wyznaczona do prowadzenia śledztwa z wypadków dni poprzedzających, składa się z członków większości Zgromadzenia. Prezyduje w niéj P. Odillon Barrot.

— *Monitor* ogłosił postanowienie, mocą którego, śledztwo i oznaczenie przestępstw w okręgu Paryża, powierza

пленія въ парижскомъ округѣ ввѣрены суду исправительной полиціи, подъ руководствомъ военнаго начальства.

— Сегодня началась раздача трехъ милліоновъ франковъ, предназначенныхъ для бѣдныхъ національнымъ собраніемъ. Пособіе это, судя по господствующей нищетѣ, есть не болѣе, какъ капля брошенная въ море.

— Парижскій мерь издалъ постановленіе, по силѣ коего до дальнѣйшаго повелѣнія, вечеромъ, всѣ домы въ Парижѣ должны быть освѣщены и національная гвардія будетъ содержать ночные патрули.

— Одно пушечное ядро раздробило единственное древо свободы, которое стояло въ Парижѣ еще съ 1791 года.

— Въ Ліонѣ и Страсбургѣ, по полученіи тамъ извѣстія о возмущеніи въ Парижѣ, спокойствіе не было нарушено. Въ Марсели и въ Руанѣ, усилія произвести смятенія подавлены были въ самомъ зародышѣ.

30 Іюня.

Третьяго дня, на площади согласія, генералъ Кавеньякъ произвелъ смотръ 30,000 тыс гвардіи изъ департаментовъ. Множество представителей сопровождало генерала Кавеньяка верхомъ; другіе проходили въ челѣ гражданской гвардіи своихъ департаментовъ; въ рядахъ находились меры, старые офицеры арміи и даже ветераны. Нѣсколько тысячъ прибывшей гвардіи отправилось уже обратно, взявъ съ собою тѣла своихъ убитыхъ. По телеграфической депешѣ извѣщаютъ, что значительная часть Бордосской національной гвардіи находится на пути въ Парижъ. Говорятъ также, что альпійская армія, извѣстясь о возстаніи въ Парижѣ, двинулась къ столицѣ.

— Спокойствіе возстановлено въ Парижѣ. Національная гвардія исполняетъ съ усердіемъ свои обязанности, содержитъ патрули и ночные караулы. Обезоруживаніе 8, 9 и 12 легіоновъ національной гвардіи, принимавшихъ участіе въ мятежѣ, и арестованіе обвиненныхъ продолжаются. Прибывшій сюда генералъ Удино, командующій альпійскимъ корпусомъ, приказавъ заготовить нужное количество припасовъ, приглашаетъ къ своему столу нижнихъ чиновъ, проходящихъ мимо его дома. При одномъ изъ задержанныхъ во время сраженія лицъ найденъ проектъ постановленія слѣдующаго содержанія: „Ст 1. Всѣ граждане, вносящіе болѣе 200 фр. податей, лишаются на десять лѣтъ гражданскихъ и политическихъ правъ. Ст. 2. Движимое и недвижимое имущество всѣхъ гражданъ, исправлявшихъ съ 1845 года какую-либо должность, подлежитъ конфискаціи. Ст. 3. Французское уложеніе 1793 года возъимѣетъ силу. Ст. 4. Армія упраздняется.“ Сегодня назначена панихида за убитыхъ, на которой будутъ находиться: члены національнаго собранія, чиновники всѣхъ управленій и народная гвардія; но какъ церковь св. Магдалины не можетъ вмѣстить всѣхъ посѣтителей, то алтарь будетъ устроенъ на площади Согласія. Вчера, утромъ, отправлены въ окрестности Нельи и Сенъ-Клу войска, для преслѣдованія бѣжавшихъ туда мятежниковъ; въ полдень слышны были ружейные выстрѣлы. Говорятъ, что около Версали показалась также шайка мятежниковъ. Изъ 1,500 чел., задержанныхъ въ Тюльери, допрошены уже болѣе 300. Обвиняемые раздѣлены на три разряда: на захваченныхъ съ оружіемъ въ рукахъ; дѣйствовавшихъ по принужденію въ рядахъ мятежниковъ, и арестованныхъ по ошибкѣ. Изъ сего послѣдняго разряда, 43 чел. выпущены уже на волю. Арестантовъ, послѣ допроса, отсылаютъ подъ крѣпкимъ карауломъ въ городскія тюрьмы и въ крѣпостные замки. У всѣхъ ихъ найдены деньги, а у нѣкоторыхъ даже значительныя суммы. При раненыхъ, находящихся въ больницѣ *de la Pitié*, найдено 159,000 франковъ, серебромъ и золотомъ. Обратили вниманіе, что значительнѣйшая часть найденныхъ у мятежниковъ денегъ, состоитъ изъ 20 ти-франковыхъ монетъ, со штемпелемъ республики, хотя таковыхъ донынѣ весьма мало пущено было въ народное обращеніе. При допросѣ многіе отвѣчали, что должны были дѣйствовать за полученные деньги; но ни одинъ не объявилъ имени возбудителей. Одинъ изъ нихъ умирая на баррикадѣ воскликнулъ: „ахъ! какъ грустно умирать за 10 франковъ!“ Общее число мятежниковъ полагаютъ въ 45 или 50,000 чел. Противъ мятежниковъ дѣйствовало пятьдесятъ тысячъ національной гвардіи, изъ Парижа и департаментовъ, и тридцать тысячъ линейнаго войска. Сверхъ того, 50,000 вооруженныхъ гражданъ охраняли порядокъ въ городѣ, гдѣ только пред-

się Sądom Policyi poprawczéj, pod kierunkiem władz wojskowych.

— Dzisiaj rozpoczęto rozdawać owe 3 miliony fr., wyznaczone przez Zgromadzenie Narodowe dla potrzebujących wsparcia Obawiają się, aby wsparcie to nie było kroplą w morze rzuconą: tak okropna ma być nędza.

— Mer Paryża wydał postanowienie, według którego aż do dalszego rozkazu, w wieczór wszystkie domy w Paryżu mają być oświetlone, i gwardya narodowa ma odbywać nocne patrole.

— Jedna kula działowa rozstrzaskała jedyne drzewo wolności, które jeszcze od roku 1791 w Paryżu stało.

— W Lyonie i Strasburgu, po nadejściu tam wiadomości o powstaniu w Paryżu, spokojność bynajmniéj naruszoną nie została. W Marsylii i w Rouen, rozpoczęte usiłowania do zaburzeń, w zarodzie przytłumione zostały.

Dnia 30 czerwca.

Onegdaj, na placu Zgody, Jenerał Cavaignac odbył przegląd 30,000 gwardyi z departamentów. Mnóstwo Reprezentantów towarzyszyło mu konno; inni defilowali na czele gwardyi obywatelskiéj ze swych departamentów. Merowie, starzy oficerowie armii, a nawet weterani znajdowali się w szeregach. Wiele już tysięcy przybyłych gwardyi wyruszyło na powrót, zabrawszy z sobą ciała swoich zabitych kolegów. Telegraficzna depesza donosi, że wielka część gwardyi narodowéj z Bordeaux, jest w drodze do Paryża. Głoszono także, iż armia Alpejska, na wieść o powstaniu, ruszyła ku Paryżowi.

— Spokojność panuje w stolicy. Gwardya narodowa pełni najgorliwiéj swoje obowiązki, odbywa patrole i nocne straże. Ciągle jeszcze trwa rozbrajanie 8-go, 9-go i 12-go legionu gwardyi narodowéj, które brały udział w powstaniu, tudzież aresztowanie obwinionych Przybyły tu dowódzca armii Alpejskiéj, Jenerał Oudinot kazał zakupić wszelką żywność, jaka się znajdowała w dzielnicy miasta, w któréj mieszka, i zaprasza do swego stołu wszystkich gwardzistów i żołnierzy, przechodzących koło jego domu. Przy jednym powstańcu, ujętym w bitwie, znaleziono pisany projekt do dekretu następującéj osnowy: „Art. 1. Wszyscy obywatele, opłacający nad 200 fr. podatku, pozbawieni są na lat dziesięć swych praw obywatelskich i politycznych. Art. 2. Majątek ruchomy i nieruchomy obywateli, którzy od 1845 roku jakibądź urząd sprawowali, ulega konfiskacie. Art. 3. Przywraca się ustawa Francyi z 1793 r. Art. 4. Wojsko rozwiązuje się.“ — Dzisiaj, odbywa się za poległych żałobne nabożeństwo, na którém znajdować się będzie Zgromadzenie Narodowe, wszystkie władze i gwardya narodowa; że zaś kościół św. Magdaleny jest za szczupły, zatém ołtarz wzniesiony będzie na placu Zgody. Wczoraj, przed południem, wysłano wojska w okolice między Neuilly i St. Cloud, dla ścigania powstańców, którzy się tamże schronili; w południe słyszano ogień karabinowy. Mówią także, że i około Wersalu zjawiła się banda powstańców. Z 1,500 ludzi uwięzionych w Tuilleryach, przesłuchano już 300. Obwinionych dzielą na trzy kategorye: na pojmanych z bronią w ręku; na przymuszonych do walczenia w szeregach powstańców, i na uwięzionych przez pomyłkę: z téj ostatniéj kategoryi wypuszczono już 43. Jeńców, zaraz po przesłuchaniu, odwożą pod mocną strażą do rozmaitych więzień stolicy, tudzież do zamków warowni. Prawie u wszystkich znaleziono pieniądze, a u niektórych nawet znaczne summy. Przy ranionych, znajdujących się w szpitalu de la Pitié, znaleziono 159,000 franków w złocie i srébrze. Zwraca uwagę, że większa część znalezionych przy powstańcach pieniędzy jest w 20 to frankowych sztukach złota, pod stemplem Rzeczypospolitéj, chociaż takowych dotąd bardzo mało puszczono w obieg. Przy przesłuchaniu wielu odpowiedziało, że musieli coś przecie uczynić za dane im pieniądze, ale żaden nie wymienił podżegaczy. Jeden z nich konając na barykadzie zawołał: „ach! jak smutno umierać za 10 franków!“ — Ogólną liczbę powstańców podają na 45—50,000 ludzi, z którymi walczyło 50,000 gwardyi narodowéj z Paryża i departamentów i 30,000 wojska liniowego. Prócz tego, 50,000 uzbrojonych obywateli utrzymywało porządek w dzielnicach miasta, gdzie się można było obawiać wybuchu rokoszu. Chcąc dać dokładne wyobrażenie o stratach, dość jest wymienić Jenerałów Z dziesięciu, którzy przeciw powstańcom dowodzili, sześciu otrzymało rany, jako to: Bédeau, Duvivier, Damesme, Corte, Lafontaine i Fouché; dwóch zostało zabitych: Negrier i Brea, a Jenerałowie Lebreton, Perrot i Lamoriciére wyszli bez

стояла опасность отъ мятежа. Дабы представить себѣ понесенныя потери, довольно привести имена генераловъ: изъ 10-ти генераловъ, командовавшихъ войсками, шестеро ранены: Бедо, Дювивье, Дамемъ, Корте, Лафонтенъ и Фуше; двое убиты: Негріе и Бреа; только генералы Лебретонъ, Перро и Ламорисьеръ остались невредимы. Подъ послѣднимъ изъ нихъ убиты были двѣ лошади. Самые старые воины увѣряютъ, что никогда, во времена Имперіи, въ подобномъ сраженіи не было убито и ранено столько генераловъ, и что при взятіи крѣпостей не потеряно столько людей, сколько погибло теперь при взятіи баррикадъ въ Парижѣ.

Англія.

Лондонъ 20 Іюня.

Сегодня, колокольнымъ звономъ и пушечною пальбою возвѣщено жителямъ столицы о наступленіи одиннадцатаго года, со времени вошествія на престолъ Королевы Викторіи.

— У герцога Веллингтона, въ день Ватерлооскаго сраженія былъ обычный большой обѣдъ, на которомъ находился принцъ Альбертъ.

— Вчера, въ нижней палатѣ разсматривали дѣла Вестъ-Индской колоніи. Послѣ того слушанъ былъ въ третій разъ билль о сохраненіи общественнаго здоровья.

— Главный уголовный судъ отложилъ, по законнымъ причинамъ, судопроизводство надъ начальниками Хартистовъ, впредь до предстоящаго собранія.

— Знаменитый приверженецъ О'Коннеля, коего называли его адъютантомъ и прозвали Пацификаторомъ, Ѳома Штиле, тотъ самый, который недавно бросился было въ Темзу, но былъ спасенъ, на дняхъ скончался въ Лондонѣ въ большой нищетѣ. Онъ прежде былъ весьма богатъ, ученъ и всѣми любимъ. Нынѣ, послѣ его кончины, какъ обыкновенно бываетъ, всѣ партіи прославляютъ его.

21 Іюня.

Графъ Нельи (Король Лудвикъ Филиппъ), съ герцогомъ Немурскимъ и его супругою посѣтилъ герцогиню Кентскую въ замкѣ ея Фрогморѣ.

— Лейбъ-медикъ Орлеанской фамиліи г-нъ Пакье, приглашенъ въ Лондонъ, чтобы посовѣтоваться съ нимъ о болѣзни принца Жуэнвильскаго. Служа въ Африкѣ, принцъ заболѣлъ болью въ печени; страданія эти теперь ежедневно усиливаются а верховая ѣзда и всякое сильное движеніе еще болѣе ихъ умножаютъ; печень до того увеличилась въ объемѣ, что на три дюйма выходитъ за ребра.

— Вчерашнія пренія въ нижней палатѣ были важнѣе всѣхъ бывшихъ въ засѣданіяхъ сего года. Г-нъ Юмъ внесъ проектъ преобразованія парламента. Пренія по сему предмету продолжались цѣлое засѣданіе и отложены до Пятницы. Г-нъ Юмъ, основываясь на поступившихъ въ палату прошеніяхъ, а равно на волненіи народа, доказывалъ, что число требующихъ реформы, превышаетъ число настоящихъ избирателей. Приводя числа, убѣждалъ онъ, что на 6,000.000 совершеннолѣтнихъ жителей можно считать 800 000 или неболѣе 850,000 избирателей; доказывалъ несоразмѣрность числа представителей въ отношеніи къ народонаселенію, приводя, что 3,800 избирателей въ Гарвичѣ присылаетъ также двухъ членовъ въ парламентъ, какъ 400,000 изъ Товеръ-Гамлета; изъ чего заключалъ, что каждый, кто цѣлый домъ или даже часть дома занимаетъ въ теченіи 12 мѣсяцевъ, и заплатилъ подать для бѣдныхъ, долженъ имѣть право выбора, присовокупляя, что выборъ на три года достаточенъ. Г-нъ Друмонъ (ультраторі) порицалъ и прежнюю реформу и новый проектъ, но соглашался на годичный и трехлѣтній срокъ выбора, проистекающій изъ прежнихъ отечественныхъ обычаевъ. Лордъ Джонъ-Россель сопротивлялся всякому роду реформы, утверждая, что англійскій уставъ лучше всѣхъ прочихъ и на дѣлѣ опровергаетъ мнѣніе Тацита, что монархія, аристократія и демократія, соединенныя вмѣстѣ, не могутъ составить правительства. Лордъ не уклонялся однако же вполнѣ отъ реформы; находилъ только, что настоящая минута не соотвѣтственна для введенія преобразованій. Г. д'Израэли насмѣшливо нападалъ на партію Тори и представилъ проектъ реформы въ смѣшномъ видѣ.

— По извѣстіямъ изъ Нью-Іорка отъ 7 с. м., мексиканская палата депутатовъ утвердила, 15-го Мая,

szwanku. Pod tym ostatnim ubito dwa konie. Najstarsi żołnierze zapewniają, że nigdy w bitwach za cesarstwa nie było stosunkowo tak wielu zabitych i rannych Jenerałów, i że przy zdobywaniu najmocniejszych twierdz i szańców, nigdy nie utracono tylu ludzi, ile przy Czerwcowych barykadach Paryzkich.

Anglia.

Londyn, 20 czerwca.

W dniu dzisiejszym, dzwony i huk dział zwiastowały mieszkańcom stolicy jedenastą rocznicę wstąpienia na tron Królowéj Wiktoryi.

— Xiążę Wellington dawał, jak zwykle, wielką biesiadę, w rocznicę bitwy pod Waterloo, na któréj znajdował się także Xiążę Albert.

— Izba Niższa naradzała się wczoraj nad sprawami osad Zachodnio-Indyjskich. Następnie odczytano bil zdrowia po raz trzeci.

— Główny sąd kryminalny odłożył, z powodów prawnych, sądzenie naczelników Chartystowskich aż do swego następnego zebrania się.

— Znany stronnik O'Connella, którego nazywano jego adjutantem i dano mu przezwisko Pacyfikatora, Tomasz Steele, ten sam co się niedawno był rzucił do Tamizy, ale był wyratowany, umarł temi dniami w Londynie w wielkiéj nędzy. Był on niegdyś bardzo bogaty, był uczony i powszechnie lubiony. Dziś, po jego zgonie, jak zwykle bywa, wszystkie stronnictwa oddają mu sprawiedliwość.

Dnia 21 czerwca.

Hr. Neuilly (Król Ludwik Filip), łącznie z Xięciem Nemours i jego małżonką odwiedził Xiężnę Kent w zamku Frogmore.

— P. Pasquier, lekarz przyboczny rodziny Orleańskiéj, powołany został do Londynu, w celu udzielenia swych rad Xięciu Joinville, który, służąc w Afryce, dostał bólu wątroby, który się codziennie wzmaga. Konna jazda i każde mocniejsze wzruszenie sprawiają mu dotkliwe bole, a wątroba nabrała tak znacznéj objętości, że na trzy cale wystaje za żebra.

— Wczorajsze obrady Izby Niższéj były najważniejsze z całego tegorocznego posiedzenia. P. Hume wniósł projekt reformy Parlamentu. Rozprawy nad tym przedmiotem zajęły całe posiedzenie i na pojutrze odłożone zostały. P. Hume, opierając się na licznych prośbach podanych w tym przedmiocie, tudzież na poruszeniu ludu, dowodził, że liczba żądających reformy większą jest od liczby terazniejszych wyborców. Przytaczając liczby, przekonywał, że na 6,000,000 dorosłych ludzi, liczyć można 800,000, a najwięcéj 850,000 wyborców; wykazywał nierówność reprezentacyi ludu: bo 3,700 wyborców w Harwich, wysyła tak dwóch członków do Parlamentu jak 400,000 z Tower-Hamlets. Mniemał zatém, że każdy, który cały dom lub część tegoż 12-cie miesięcy zamieszkuje i podatek na ubogich opłacił, powinien mieć prawo wyboru. Uważał także, że trzyletni Parlament jest najstosowniejszym. P. Drumond (ultratorys) naganiał i dawniejszą reformę i projekt nowéj, ale zgadzał się na roczny i trzyletni Parlament, jako wypływający z dawnych krajowych zwyczajów. Lord John Russel sprzeciwiał się wszelkiemu projektowi reformy; utrzymywał, że ustawa Angielska jest najlepszą ze wszystkich, ponieważ zbija zdanie Tacyta, że Monarchia, arystokracya i demokracya, połączone z sobą, nie mogą stałego utworzyć rządu. Jednakże nie uchylał się zupełnie od reform; mniemał tylko, że obecna chwila niewłaściwie do ich wprowadzenia jest obrana. P. d'Israeli, ostrym dowcipem raził stronnictwo Torysów, a dworując wystawił projekt reformy z śmiesznéj strony.

— Według doniesień z New-Yorku z d. 7 b. m., Izba Deputowanych Rzeczypospolitéj Mexykańskiéj uchwaliła,

большинствомъ 51 голоса противъ 35, заключенный съ Соединенными Штатами трактатъ.

— Въ Канадѣ произошло волненіе. Папино издалъ манифетъ къ французскимъ жителямъ, совѣтуя присоединиться къ Соединеннымъ Штатамъ.

Германія.

Франкфуртъ на Майнѣ, 30 *Іюня*.

Во вчерашнемъ засѣданіи національнаго собранія, Его Имп. Высоч. эрцгерцогъ Іоаннъ австрійскій, какъ уже извѣстно, избранъ былъ во временные правители государства (*Reichsverweser*). Балотировка была именная, такъ что каждый членъ собранія писалъ на билетѣ имя своего кандидата. Эрцгерцогъ Іоаннъ получилъ 436 голосовъ, Г. Гагернъ 52, Г. Итсштейнъ 32, а эрцгерцогъ Стефанъ 1 голосовъ. 25 членовъ не участвовали въ балотировкѣ.

— Когда президентъ объявилъ національному собранію избраніе новаго правителя государства, радостное сіе событіе возвѣщено было народу 101 пушечнымъ выстрѣломъ и общимъ колокольнымъ звономъ. Члены собранія встали съ мѣстъ своихъ, и привѣтствовали избраніе восклицаніями: „да здравствуетъ!" президентъ открылъ это торжественное засѣданіе краткою рѣчью, въ коей между прочимъ сказалъ, что въ продолженіе вѣковъ германская нація въ первый разъ призвана для составленія себѣ правительства. „Германское единство, — сказалъ онъ, — существовавшее донынѣ только въ нашихъ сердцахъ и идеѣ, отнынѣ сдѣлалось историческимъ фактомъ" Послѣ балотировки, президентъ изъявилъ разстроганнымъ голосомъ желаніе, чтобы вновь избранный правитель былъ твердою опорою порядка и народнаго преуспѣянія. Депутація, состоящая изъ 7 членовъ, отправится въ Вѣну для извѣщенія эрцгерцога Іоанна объ этомъ избраніи и изъявленія при семъ желанія націи, чтобы онъ принялъ оное.

— Въ сегодняшнее засѣданіе, собраніе приступило къ избранію на будущій мѣсяцъ президента и вице-президентовъ собранія. Президентомъ снова былъ избранъ Г. Гагернъ, а въ вице-президенты: Гг. Суаронъ и ф. Андріанъ.

Мюнхенъ, 24 *Іюня*.

Въ здѣшнихъ газетахъ пишутъ о внезапной кончинѣ вдовы покойнаго Курфирста Баварскаго. Покойная ѣхала въ Зальцбургъ; у спускавшейся, позади ея экипажа, съ горы, повозки, лопнулъ тормозъ и повозка скатившись опрокинула экипажъ, а Е. В. упавъ изъ онаго, чрезъ нѣсколько минутъ скончалась. Покойной было 72 года отъ роду. Кучеръ и лакей не ушиблись, но горничная тяжело изувѣчена.

Шлезвигъ-Голштейнское Герц. *Фленсбургъ*, 17 *Іюня*.

Хотя почти три недѣли сряду продолжается здѣсь спокойствіе, но этотъ промежутокъ времени не прошелъ безъ дѣйствія. Всякій почти день приходятъ сюда войска, и городъ Фленсбургъ достаточно обезпеченъ. Датчане, какъ слышно, отступили въ Кенигсау.

Бельгія.

Брюссель, 26 *Іюня*.

Сегодня, въ часъ пополудни, Король лично открылъ чрезвычайное собраніе штатовъ на 1848 годъ, при громкихъ восклицаніяхъ, тронною рѣчью, въ коей благодарилъ, что, при общемъ волненіи Европы, Бельгія сохранила спокойствіе, довѣріе и твердость. Причемъ увѣрилъ о дружественномъ къ ней расположеніи сосѣдственныхъ державъ. По окончаніи рѣчи, Его Величество удалился изъ залы съ своимъ семействомъ, при радостныхъ восклицаніяхъ собравшихся.

— Въ Монитерѣ пишутъ о назначеніи г-на Фирмена Рожье посланникомъ при французской республикѣ, съ жалованіемъ по 35,000 фр., вмѣсто прежняго платежа по 60,000 фр.

30 *Іюня*.

Президентомъ сената назначенъ по жребію Г. Дюмонъ Дюмортье, а вице-президентами: Гг. Балье и Дендаль; президентомъ палаты представителей избранъ Г. Фергегенъ, а вице президентами: Гг. Дельфосъ и Брукеръ. Обѣ палаты назначили тотчасъ адресную коммиссію. Вчера сенату представленъ уже проектъ адреса, по которому пренія начнутся сегодня.

---

15 maja, 51 głosami przeciw 35, ratyfikacyą traktatu, zawartego ze Stanami-Zjednoczonemi.

— Kanada burzy się. Papineau wydał manifest do ludności francuzkiéj, w którym oświadcza się za połączeniem Kanady ze Stanami-Zjednoczonemi.

Niemcy.

Frankfurt nad Menem, 30 *czerwca*.

Na wczorajszém posiedzeniu Zgromadzenia Narodowego, Jego Ces. Wysokość Arcy-Xiąże Jan Austryacki, jak już wiadomo, obrany został tymczasowym Rejenta (Reichsverweser) Państwa. Głosowanie było imienne, t. j. każdy członek Zgromadzenia pisał na kartce imie swego kandydata. Arcy-Xiąże Jan otrzymał 436 głosów, P. Gagarn 52, P. Itzstein 32 głosy, a Arcy-Xiąże Stefan 1 głos. 25 członków wstrzymało się od głosowania.

— Gdy Prezes ogłosił Zgromadzeniu Narodowemu wybór Rejenta państwa, radośny ten wypadek obwieszczony został ludowi przez salwę 101-działowych wystrzałów i przez uderzenie we wszystkie dzwony. Członkowie Zgromadzenia powstali, aby powitać wybór okrzykami: „Niech żyje!" Prezes otworzył to uroczyste posiedzenie krótką przemową, w któréj między innemi wyraził, że pierwszy to raz od wieków lud Niemiecki jest powołany do nadania sam sobie rządu. „Jedność Niemiec, rzekł, która dotąd istniała tylko w sercach naszych i idei, odtąd stała się faktem historycznym." — Po głosowaniu, Prezes wynurzył głosem wzruszonym życzenie, aby nowo obrany Rządzca był stałą podporą porządku i epoką pomyślności ludu. Deputacya z 7 członków złożona uda się do Wiednia, dla zawiadomienia Arcy-Xięcia Jana o tym wyborze i proszenia go, aby nie odmawiał życzeniom narodu.

— Na posiedzeniu dzisiejszém, Zgromadzenie przystąpiło do obioru na przyszły miesiąc Prezesa i Wice-Prezesów Zgromadzenia. Prezesem obrany znowu został P. *Gagern*, a Wice-Prezesami — PP. *Soiron* i *v. Andrian*.

Monachium, 24 *czerwca*.

W gazetach tutejszych donoszą o nagłym zgonie owdowiałéj Elektorowéj Bawarskiej, która, w drodze do Salzburga, uległa przypadkowi, iż jéj pojazd, przez jadący z góry wóz, naładowany solą, u którego pękł był hamulec, przewrócony został. Xiężna, wypadłszy z pojazdu, w kilka minut zakończyła życie. Miała wieku lat 72. Woźnica i lokaj pozostali bez szwanku, lecz garderobiana ciężko jest pokaleczona.

Xięst. Szlezwicko-Holsztyńskie. *Flensburg*, 26 *czerwca*.

Lubo od trzech blisko tygodni panuje tu znowu spokojność, przecież ten czas nie upłynął bezczynnie. Codzień prawie przechodzą tędy wojska, a Flensburg jest dobrze zabezpieczony. Duńczycy cofnęli się, jak słychać, aż do Königsau.

Belgia.

Bruxella, 26 *czerwca*.

Dziś, o godzinie 1-éj z południa, Król zagaił osobiście posiedzenie nadzwyczajne Izb na rok 1848, śród głośnych oklasków, mową tronową, w któréj wynurzył dziękczynienie, iż gdy Europa jest w takiem zakłóceniu Belgija zachowuje spokojność, zaufanie i wytrwałość. Zapewnił oraz o dobrem porozumieniu z innemi krajami. Po skończeniu mowy, Król opuszczając ze swą rodziną salę posiedzenia, pożegnany został, przez obecnych, z najżywszym zapałem.

— *Monitor* donosi dziś o mianowaniu P. Firmin Rogier Posłem przy Rzeczypospolitéj francuzkiéj, wzmiankując razem o postanowieniu Królewskiem, przepisującém dla Posła w Paryżu, zamiast 60,000 fr., tylko 35,000 fr. płacy.

Dnia 30 *czerwca*.

Senat, wybrał Prezesem swoim P. Dumon-Dumortier, a Wice-Prezesami PP. Baillet i Dindal; zaś Izba Reprezentantów, Prezesem P. Verhaegen, a Wice-Prezesami PP. Delfosse i Brouckère. Obie Izby wybrały natychmiast Kommissye adresowe, i złożono już wczoraj projekt do adressu, nad którym się dzisiaj rozpoczną rozprawy.

Италія.

Римъ, 13 *Іюня*.

В ера палата депутатовъ приступила къ выбору президента, и избрала адвоката Джанъ-Баттиста Серени изъ Перуджіи, бывшаго профессоромъ правовѣдѣнія въ тамошнемъ университетѣ Вице-президентами избраны сегодня: гр. Пеполи и Стурбинети.

— Папа назначилъ монсиніора Муццарелли президентомъ, а князя Одескальки и графа Пазолини вице-президентами палаты перовъ.

— Чрезвычайный папскій посланникъ бывшій въ Константинополѣ, монс. Ферріери, 10 числа прибылъ обратно въ Римъ, съ подарками для Его Святѣйшества.

— Въ Болоніи господствуетъ негодованіе противъ Неаполитанцевъ, неотправившихся съ генераломъ Пепе, и кои въ окрестностяхъ города производятъ разныя безчинства. Утверждали, что національная гвардія выступитъ противъ нихъ, чтобы заставить ихъ положить оружіе.

— Джіоберти отправился чрезъ Перруджію и Анкону въ Болонію.

Миланъ, 9 *Іюня*.

Король Карлъ Албертъ подписалъ 10 Іюня, въ главной своей квартирѣ Гарда, актъ о присоединеніи Ломбардіи къ Сардинскому королевству. Актъ сей, составленный въ Миланѣ, привезенъ былъ г мъ Казати для подписи Королю. Временное правленіе немедленно закрывается, а вмѣсто онаго образована будетъ правительственная коммиссія изъ жителей Піемонта и Милана, подъ председательствомъ г-на Казати.

— Въ *Миланскомъ бюлетенѣ* отъ 14 числа сообщаютъ слѣдующее: Король Албертъ получивъ извѣстіе о капитуляціи Виченцы, тотчасъ съ италійскими войсками, которыхъ находилось 40,000 чел. двинулся чрезъ Виллафранка въ Веронѣ.

Туринъ, 14 *Іюня*.

На засѣданіи палаты депутатовъ 2 Іюня, прочитанъ былъ проектъ о присоединеніи къ Сардинскому королевству Пармскаго и Гвастальскаго герцогствъ, на тѣхъ же основаніяхъ, на которыхъ было присоединено герцогство Плаценція. Этотъ проектъ при тайной балотировкѣ принятъ былъ единодушно.

— Въ Піемонтской газетѣ отъ 3 Іюня сообщаютъ, что получены подлинные акты, въ коихъ народонаселеніе Модены и Реджіо проситъ о присоединеніи этихъ странъ къ Сардинскому королевству.

— Сюда прибыли депутаты изъ Падуи, Тревизо и Ровиго, съ объявленіемъ о присоединеніи сихъ областей къ Сардинскому королевству. Въ Тревизо объявили себя въ пользу присоединенія къ Піемонту 3,010 голосовъ, а противъ присоединенія только 17 голосовъ. Въ Падуѣ, въ пользу присоединенія было 62,259 голосовъ, а противъ 2,002.

Турція.

Константинополь, 31 *Мая*.

Французскій посланникъ, генералъ Опикъ, прибылъ сюда третьяго дня, и вчера вышелъ на берегъ въ Топчанахъ, и сопровождаемый нѣсколькими сотнями находящихся здѣсь Французовъ, отправился во дворецъ миссіи, а послѣ обѣда, въ Терапію. Порта не привѣтствовала его, но онъ, кажется, не обращаетъ на то вниманія, потому что до представленія вѣрительныхъ грамотъ, почесть эта, если строго судить, ему не принадлежитъ. Когда ген. Опикъ проходилъ чрезъ Дарданеллы, командовавшій тамъ Паша не хотѣлъ его пропустить, ссылаясь на трактаты, коими воспрещено военнымъ кораблямъ проходить чрезъ этотъ проливъ; но генералъ отвѣчалъ ему, что если не пропуститъ его, то онъ возвратится во Францію со всѣмъ посольствомъ, и прибудетъ сюда въ такомъ видѣ, что Паша уже не воспротивится его проходу. Слова эти произвели желаемое впечатлѣніе. Сэра Стратфорда Кэннинга ожидаютъ на сихъ дняхъ.

Włochy.

Rzym, 13 *czerwca*.

Dnia wczorajszego, Izba Deputowanych przystąpiła do obioru Prezesa; takowy padł na adwokata Gian-Battista Sereni z Perugii, byłego Professora prawa w tamecznym Uniwersytecie. Wice-Prezesami obrani zostali dzisiaj: Hrabia Pepoli i Sturbinetti.

— Papież mianował Mons. Muzzarelli Prezesem, a Xięcia Odescalchi i Hr. Pasolini Wice-Prezesami Izby Parów.

— Mons. Ferrieri, nadzwyczajny Poseł Papiezki przy Sułtanie, powrócił d. 10 do Rzymu z podarunkami dla Ojca świętego.

— W Bolonii panuje ogromne wzburzenie przeciw Neapolitańczykom, którzy nie poszli z Jenerałem Pepe, ale w okolicy miasta tego popełniają bezprawia. Mówiono, że gwardya narodowa wyruszy przeciwko nim w massie, aby ich zmusić do złożenia broni.

— Gioberti udał się przez Perugio i Ankonę do Bolonii.

Medyolan, 15 *czerwca*.

Dnia 10 czerwca, Król Karol Albert podpisał, w swojéj głównéj kwaterze w Garda, akt połączenia Lombardyi z Królestwem Sardyńskiém. Akt ten, ułożony w Medyolanie, przywieziony był przez P. Casati zupełnie gotowy do podpisu Monarchy. Rząd tymczasowie ustaje natychmiast: w miejsce zaś tegoż ustanowiona będzie Kommissya Rządząca, złożona z Piemontczyków i Medyolańczyków, pod przewodnictwem P. Casati.

— *Biuletyn Medyolański* z d. 14 czerwca donosi: Jak tylko Król Albert dowiedział się o kapitulacyi Wicenzyi, natychmiast wojsko Włoskie, w liczbie 40,000 ludzi, ruszyło przez Villafranca ku Weronie.

Turyn, 14 *czerwca*.

Na posiedzeniu Izby Deputowanych 2 czerwca, odczytany był wniosek o przyłączeniu do Królewstwa Sardynii Xięstw Parmy i Guastalli, na tych samych zasadach jak przyłączone zostało Xięstwo Placencyi. Wniosek ten został przyjęty jednomyślnie.

— Gazeta Piemontska z d. 3 czerwca donosi, że odebrano akta autentyczne, przez które ludność Modeny i Reggio prosi o przyłączenie tych krajów do Królestwa Sardynii.

— Przybyli tu deputaci z Padwy, Treviso i Rovigo, zawiadomili, że te prowincye oświadczyły się także za przyłącze-niem do Królestwa Sardyńskiego. W Treviso oświadczyło się za przyłączeniem do Pie-montu 3,010 głosów, przeciw zaś przyłączeniu tylko 17. W Padwie, za przyłączeniem było 62,259, przeciw zaś 2,002 głosow.

Turcya.

Konstantynopol, 31 *maja*.

Poseł francuzki, Jenerał Aupick, przybył tu onegdaj. Wczoraj wysiadł na ląd w Tophana, i otoczony kilkuset mieszkającymi tu Francuzami, udał się do pałacu poselstwa, a po południu pojechał do Terapii. Porta nie powitała go jak zwykle Posłów; lecz Poseł nie zdaje się na to uważać, gdyż przed oddaniem listów wierzytelnych, honory te, ściśle biorąc, jeszcze mu się nie należą. Kiedy Jenerał Aupick przepływał przez Dardanelle, dowodzący Basza nie chciał go przepuścić, zasłaniając się traktatami, niedozwalającemi przebywać téj ciaśniny okrętom wojennym. Ale Jenerał oświadczył mu, że jeżeli nie dozwoli okrętowi jego wolnego przejścia, wróci do Francyi z całym składem poselstwa, a późniéj przybędzie tak, że pewnie przybyciu jego Basza się nie sprzeciwi. Słowa te pożądany sprawdziły skutek. Sir Stratford Canning także jest w tych dniach spodziewany.

ВИЛЬНА, въ Тип. Ө. Гликсберга—Печ. позвол. 6-го Іюля 1848 г. Испр. долж. Ценз. и Кав. *А. Мухинъ*.